

24.08.2012 г. / 13:02:41

Вяра

28.08 по еретическия, †15 август по православния календар - Успение Богородично

Успение на нашата Пресвета Владичица Богородица и Приснодева Мария

След като Господ извършил спасението на човешкия род и се възнесъл на небето, пречистата и преблагословена Дева Мария, Божията Майка и Ходатайка за нашето спасение, продължила да живее, и то не малко, сред първите християни. Изпълвала я голяма духовна радост, защото виждала как църквата Христова расте по цялата вселена и славата на Нейния Син и Бог завладява пределите на земята. В тези първи дни от живота на християнската църква се сбъднали думите, че ще я облажават всички родове - християните, които славели Христа Бога, облажавали и Неговата Пречиста Майка, която била още на земята.

Щом се изпълнили дните, наближил часът на Нейното успение. Самата Тя желаела по-скоро да напусне тялото и да

се прибере при Бога. Душата била обзета непрестанно от едно желание - да види сладостното лице на Своя Син, седящ отдясно на Небесния Отец. Горещата любов към Него превъзхождала неизмеримо любовта на серафимите. Светите очи на Божията Майка проливали потоци от сълзи и тя топло молела Господ да я вземе от тази долина на плача в горните блажени обители. Докато живяла в дома на свети Йоан Богослов на Сион, често се усамотявала на Елеонската планина, на мястото, откъдето се възнесъл на небето Нейният Син и Бог. Тук, насаме, Му възнасяла усърдните си молитви. И ето, веднъж по време на усамотена молитва, когато Божията Майка се молела да дойде по-скоро кончината и Господ да я вземе при Себе Си на небето, пред Нея застанал архангел Гавриил, който служел от първите дни на детството: той я хранел в Светая Светих, той донесъл благата вест, че ще роди Сина Божий, пазел я неотстъпно през живота на земята. С грейнало лице небесният посланик предал на Пресвета Богородица думите на Господа, които я изпълнили с радост, че скоро, след три дни, ще отиде при Христа Бога. Като възвестил на Пречистата Дева смъртния час, архангелът рекъл да не се смущава, а с радост да приеме думите му, защото те са покана за безсмъртен живот при вечния Цар на славата:

- Твоят Син и Наш Бог - казал той - заедно с архангелите и ангелите, херувимите и серафимите, и с всички небесни духове и души на праведните ще приеме Теб, Своята Майка, в Царството небесно, за да живееш и царуваш с Него във вечни векове.

В знак на тържеството на Богородица над смъртта, тоест, че телесната смърт няма да има власт над Нея, както и душевната не я засегнала, и че след като заспи за кратко в смъртта, скоро ще се пробуди, ще стане и смъртта ще си отиде като дрямка от очите, и в светлината на Господнето лице ще види безсмъртната слава и живот, в които ще премине под

радостни възгласи с духовно ликуване, архангелът връчил на Пресветата Дева райско клонче от финикова палма, което сияело със светлината на небесната благодат. Архангелът казал, че тази клонка трябвало да се носи пред пречестното и пречисто тяло на Божията Майка по време на погребението. Преблагословената се изпълнила с неизказана радост и духовен възторг, защото нямало за Нея по-радостно и приятно нещо от небесното съжителство с Нейния Син и Бог и от блаженството да съзерцава Неговия сладостен лик! Тя паднала на колене и възнесла усърдно благодарност на Своя Творец:

- Аз не бях достойна - молила се Пресвета Богородица - да Те приема, Владико, в утробата си, ако Ти Самият не бе помилвал Мене, Твоята рабиня. Аз съхраних повереното ми съкровище и затова имам дръзновение да моля Тебе, Царя на славата, да ме запазиш от геената: ако небето и ангелите треперят пред Тебе, то какво остава за създадения от пръст човек, който няма никакви заслуги, освен даруваните му по Твоята благост. Ти, Господи и Боже, си благословен во веки.

Преди да напусне живота, Пречистата Владичица пожелала да види светите апостоли, които се били пръснали за евангелска проповед по вселената. Тя се молила да не вижда в часа на кончината си княза на мрака и ужасните му слуги, а сам Нейният Син и Бог да дойде по Своето обещание и да приеме душата в светите Си ръце. Когато Нашата Владичица в коленопреклонение на Елеонската планина възнасяла пред Твореца Своите моления и благодарения, молитвата била съпроводена от чудни знамения: маслиновите дървета на Елеонската планина се покланяли като живи заедно с Нея. Щом Божията Майка прекланяла колене, дърветата се огъвали надолу, когато се изправяла, и те се изправяли. С почит, сякаш Нейни раби, те служели.

След молитвата Пресвета Богородица се върнала вкъщи и

щом влязла, всичко се разтърсило от присъствието на невидимата Божия сила, която я обкръжавала, и от славата Господня, която я осиявала. Лицето, което винаги сияело от Божията благодат, повече от лицето на Моисей, говорил някога с Бога на Синай, сега греело с неизразима слава. Преблагословената Владичица започнала да се готви за кончината си. Най-напред съобщила за станалото на осиновения от Нея любим Христов ученик - Иоан, показала му сияйната райска клонка и му заръчала да я носи пред одъра. Сетне съобщила и на останалите в дома, които служели. Заповядала да изпълнят стаята с благоухания, да приготвят и запалят в нея колкото може повече светилници, да я украсят, както и одъра - с една дума да приготвят всичко необходимо за погребение. Свети Иоан Богослов веднага изпратил човек при свети Иаков, брат Господен и първи иерусалимски епископ, известил всички роднини и близки за скорошното отшествие на Божията Майка, като посочил и деня. Свети Иаков побързал да съобщи на християните, които живеели не само в Иерусалим, но и в околните градове и села, тъй че с иерусалимския епископ при Нея се събрали освен роднините и множество вярващи. Пречистата Владичица предала на всички думите, казани от архангела, за преселението ѝ на небето, и като потвърждение показала получената от благовестителя райска клонка, която сияела с небесна светлина като слънчев лъч. Като чули вестта за близката кончина, вярващите не могли да удържат сълзите си: домът се изпълнил с плач и ридания. Всички умолявали милосърдната Владичица, като своя обща Майка, да не ги оставя сиротни. Но Тя ги утешавала да не плачат, а да се радват, понеже близо до Божия престол, лице в лице със своя Син и Бог, след смъртта Си ще може да Го умолява с още по-голямо дръзновение за милосърдие и благост. Преблагословената Богородица обещала след отшествието си да не оставя сиротни не само тях, но и целия свят: щяла да посещава света, да се интересува от нуждите му

и да помага на бедстващите. Тези утешителни слова изтрили сълзите на плачещите и уталожили скръбта им. После Пречистата Владичица завещала двете си одежди на двете бедни вдовици, които получавали от Нея прехраната си и усърдно служели. Тя искала пречистото тяло да бъде погребано в Гетсиманската градина, която се намирала на Елеонската планина, недалеч от Иерусалим. Там била гробницата на праведните родители Йоаким и Ана и на обручника, свети Иосиф. Гробниците били в съседство с Иосафатовата долина, която се простирала между Иерусалим и Елеонската планина и била място за общо погребение на бедните жители на Иерусалим.

Докато давала предсмъртните си наставления, внезапно се разнесъл тътен като гръмотевица и се скупчили облаци около дома на свети Йоан Богослов - по Божие повеление ангели грабнали апостолите, които се били пръснали по земята да проповядват Евангелието, пренесли ги на облаци в Иерусалим и ги оставили на Сион пред вратите на дома, в който живеела Божията Майка. Като се видели, светите апостоли се зарадвали и се почудили:

- По каква причина Господ ни събра?

Излязъл свети Йоан Богослов, поздравил ги с радостни сълзи и им съобщил за скорошното преставяне на Пресвета Богородица. Тогава светите апостоли разбрали, че Господ ги бил събрал от краищата на света, за да присъствуват на блажената кончина на Неговата Пречиста Майка и с почит да погребат пречистото тяло. Вестта за Нейната кончина препълнила сърцата им със силна скръб. Като влезли вътре, те видели Богородица да седи на одъра с радостно лице. Апостолите я поздравили с думите:

- Благословена си Ти от Господа, сътворил небето и земята!

- Мир вам, братя, избрани от самия Господ! - отвърнала Пречистата Владичица.

Сетне ги попитала:

- Как дойдохте тук?

Светите апостоли разказали, че били грабнати, всеки от своето място, със силата на Божия Дух и на облаци пренесени на Сион. Светата Дева прославила Бога, Който чул молитвата и изпълнил съкровено желание - да види преди кончината си светите апостоли.

- Господ ви доведе тук за утеха на душата ми, на която предстои, както изисква тленното естество, скорошна разлъка с тялото - настъпи часът, предопределен от Моя Създател - обърнала се Тя към тях.

Те ѝ отвърнали натъжени:

- Докато беше на земята, ние, Владичице, се утешавахме, като виждахме в Тебе Самия Наш Владика и Учител, а сега, като се лишим от Твоето присъствие, как ще понесем тежката скръб, която е обзела душите ни? Ти отиваш в обителите на мира и покоя по волята на Родения от Теб, Христа Бога, и ние не можем да не се радваме на Божието решение, но заедно с това не можем да не оплакваме своето осиротяване, понеже няма да Те видим повече, Майко и Утешителко Наша.

При тези думи светите апостоли се обливали в сълзи.

- Не плачете - утешавала ги Пресвета Богородица, - не помрачавайте с вашата скръб радостта ми, приятели и Христови ученици, а се радвайте с Мен, защото отивам при Моя Син и Бог. Тялото ми, което приготвих за погребение, предайте на земята в Гетсимания, а после се върнете към възложената ви проповед на Евангелието. Ако Господ

благоволи, ще ме видите и след Моето отшествие.

Докато Божията Майка разговаряла със светите апостоли, пристигнал и избраният Божий съсъд - свети апостол Павел, който паднал пред нозете на Пресвета Богородица, възхвалявайки и облажавайки я:

- Радвай се, Майко на Живота и моя проповед. Не можах да се насладя да съзерцавам Господа Иисуса Христа тук, на земята, преди възнесението Му, но сега, като гледам Тебе, сякаш виждам Него.

С апостол Павел дошли и най-близките му ученици Дионисий Ареопагит, Иеротей и Тимотей. Присъствували и останалите от седемдесетте апостоли. Светият Дух събрал всички, за да се сподобят с благословието на Пречистата Дева Мария и с присъствието си да придадат по-голяма тържественост на погребението. Светата Владичица викала при Себе Си всеки един от светите апостоли, като възхваляла вярата и подвизите им в Христовото благовестие. На всекиго пожелавала вечно блаженство и се молела за мир в целия свят.

Настъпил петнадесетият ден на месец август. Приближавал се очакваният от всички благословен час - третият час на деня - часът на отшествието на Пресвета Богородица. В стаята горели много светилници. Светите апостоли възнасяли славословие на Бога. Пренепорочната Дева лежала на украсения одър, готвейки се за блажената кончина и очаквала пришествието на Своя възлюбен Син и Господ. Внезапно стаята се изпълнила с неизказаната светлина на Божествената слава, от която светилниците помръкнали. Онези, които се сподобили с видението, изпаднали в ужас. Видели, че таванът на стаята се разтваря и славата Господня слиза от небесата - Самият Цар на славата, Христос, с множество ангели и архангели, с небесните сили, със светите праотци и пророци,

някога предвъзвестили за Пресветата Дева, и с всички праведни души идвал при Своята Пречиста Майка. Като Го видяла да се приближава, от радост Божията Майка възкликнала:

“- Душата ми величае Господа, и духът ми се зарадва в Бога, Спасителя Мой, задето Той милостиво погледна унижеността на рабинята Си.”

И като се приповдигнала от одъра, сякаш искала да отиде да Го посрещне, Му се поклонила. Той се приближил, като я гледал с любов и казал:

- Ела, родна Моя, ела, гълъбице Моя, ела Мое драгоценно съкровище, и влез в обителите на вечния живот.

Божията Майка отвърнала с поклон:

- Благословено е името Ти, Господи на славата и Боже мой, благоволил да избереш смирената Си рабиня за служение на Твоето тайнство. Помени Ме, Царю на славата, във вечното Си царство. Ти знаеш, че с цялото си сърце Те възлюбих и опазих повереното Ми съкровище, сега приеми в мир духа ми и Ме запази от козните на тъмната сатанинска сила.

Господ я утешил с думи, пълни с любов, успокоил я да не се бои от сатанинската сила, която била победила. С любов я призовал безбоязнено да премине от земята на небето.

“- Готово е сърцето ми, Боже, (готово е сърцето ми”) - отвърнала Пресветата Дева. - “Нека ми бъде по думата ти” - казала Тя, както някога, и легнала пак на одъра.

В неописуема радост при вида на пресветлия лик на Нейния Син и Господ, препълнена с духовен възторг от любов към Него, Божията Майка предала пречистата си душа в ръцете Му. Без да изпита болка, сякаш заспала сладък сън: Този,

Когото заченала без накърняване на девството и родила без болка, приел душата ѝ от пречистото тяло. И начаса се подела дивна ангелска песен, в която, повтаряни от ангелите, радостно звучали думите на Гаврииловия поздрав към Пресветата Дева:

“- Радвай се, благодатна! Господ е с тебе; благословена си ти между жените.”

Така, с тържествено песнопение небесните чинове съпровождали пресветата душа на Божията Майка, носена от Господа в горните селения. Светите апостоли, които се удостоили с видението, с умилен поглед я изпращали, както някога Господа при възнесението от Елеонската планина. Те останали още дълго по местата си, обзети от ужас, сякаш в несвяст. Като дошли на себе си, Христовите ученици се поклонили пред Господа, възнесъл със слава на небесата душата на Своята Майка и с плач наобиколили одъра на Богородица. Лицето на преблагословената Дева Мария сияело като слънце и от пречистото тяло се носело дивно благоухание, каквото на земята няма. Всички вярващи с благоговейна почит и страх целунали пречистото тяло. От честните мощи излизала сила, която освещавала и изпълвала с радост сърцата на ония, които се докосвали до тях. Болните се изцелявали: слепи проглеждали, на глухи се връщал слухът, хроми се изправяли, бесове излизали - изчезвала всяка болест само от съприкосновението с одъра на Божията Майка.

В такава атмосфера потеглила тържествената погребална процесия с Нейното пречисто тяло: начело застанали свети апостол Петър и светите апостоли Павел и Иаков, брат Божий, които заедно с останалите апостоли от дванадесетте носели одъра на Пресветата Божия Майка. Най-отпред вървял свети Иоан Богослов с райската клонка, която разпръсквала сияние. Останалите вярващи със свещи и кадила съпровождали

пречистото тяло. Всички пеели молитви за изход на душата. Свети апостол Петър започвал, а останалите стройно подемали след него Давидовия псалом: когато Израил излезе из Египет, и всеки стих завършвали с алилуия. По внушение на Светия Дух пели и други празнични и благодарствени молитви и псалми. От Сион тържественото шествие се насочило към Гетсимания, през Иерусалим. Над одъра и над съпровождащите го се появил облачен пръстен, който напомнял венец и бил озарен от необикновено светло сияние. А в облаците, на всеослушание, изпълвайки въздуха, се носело дивно ангелско пеене. Венецът останал над одъра на Божията Майка до мястото на погребението. Не замлъквала и ангелската песен. Неочаквано обаче радостното шествие, което човешкият език е безсилен да опише, се наложило да спре. Мнозина от неповярвалите в Христа иудеи, щом чули необикновеното пеене и видели тържествената процесия, излезли от къщи и се присъединили към нея: вървели с вярващите и се чудели каква слава и чест се отдават на пречестното тяло на Майката на Исуса Христа. Щом разбрали това, архиереите и книжниците изпаднали в голяма ярост. Изпратили слуги и войници, а и наговорили мнозина от народа да догонят шествието и да разгонят хората. Заповядали да убият Христовите ученици, а тялото на Божията Майка да изгорят. Когато обаче послушната надъхана тълпа, въоръжена сякаш за битка, хукнала в яростта си да догони процесията и вече я настигала, облачният пръстен внезапно се спуснал на земята и като стена обкръжил светите апостоли и останалите християни. Преследвачите чували пеенето, но не виждали никого от облака. Светите ангели, които невидимо се носели над тялото на Божията Майка и над християните, поразили със слепота злобните преследвачи: едни си удряли главите в градската стена, други опипвали зидовете и като не знаели накъде да вървят, търсели някой да им каже. В това време един иудейски свещеник на име Атоний излязъл на пътя. По

Божие повеление за още по-голяма слава на Пресветата Майка облакът се вдигнал и Атоний видял апостолите, множеството пеещи християни, които със свещи били наобиколили тялото на Приснодева Мария и се изпълнил със завист. В него пламнала някогашната злоба към Господа и той рекъл:

- Гледай с каква почит е обкръжено тялото на Тая, Която роди Измамника, разорил закона на нашите отци!

Понеже бил много силен, той се втурнал с неистова ярост сред тълпата от християни, за да събори на земята тялото на Пречистата наша Владичица. Когато ръцете на дръзкия свещеник се допрели до одъра, невидим ангел тутакси ги отсякъл до лактите с невестествения меч на Божието отмъщение и те увиснали като залепени за одъра, а самият Атоний паднал на земята с вик:

- Горко ми!

Като осъзнал греха си, той започнал да се кае и казал на светите апостоли:

- Помилуйте ме, раби Христови!

Свети апостол Петър заповядал на ония, които носели тялото на Божията Майка, да спрат и рекъл на Атоний:

- Ти получи каквото търсеше. Знай, че Бог, Господ на отмъщенията, се показа и ние не можем да изцелим раните ти. Това може да направи само Едничък Той, Когото вие неправедно отхвърлихте, хванахте и убихте, но и Той не ще ти даде изцеление, докато не повярваш в Него с цялото си сърце и не изповядаш с устата си, че Иисус е истинният Месия, Синът Божий.

Атоний възкликнал:

- Вярвам, че Той е предвъзвестеният от пророците Спасител

на света - Христос. Ние още от начало видяхме, че Той е Божият Син, но помрачени от злоба и завист, не пожелахме открито да признаем Божието величие и без вина Го предадохме на смърт. Но по силата на Своето Божество Той възкръсна в третия ден, като посрами всички нас, които Го ненавиждахме. Ние подкупихме стражите и се опитахме да скрием Неговото възкресение, но не можахме да направим нищо, тъй като славата за това се разпръсна навред.

Докато Атоний говорел с разкаяние за своя грях, светите апостоли и всички вярващи се радвали с радостта на ангелите за всеки каещ се грешник. Свети апостол Петър заповядал на Атоний с вяра да допре отсечените си ръце до висящите на одъра и да призове Пресвета Богородица. Той го направил и ръцете веднага се съединили и били съвършено невредими. Само една червена линия около лактите останала да напомня за отсичането. Атоний паднал по очи пред одъра, кланяйки се на Родения от Пресвета Богородица Христос Бог, облажавайки и хвалейки Пречистата Негова Майка. Той започнал да изрежда пророчествата от Свещеното писание, които свидетелствували както за Нея, тъй и за Христос, и всички се удивлявали на двойното чудо, като видели дивното изцеление на отсечените му ръце и слушали мъдрите слова, с които прославял Господа Иисуса и възхвалявал Богородица. Сетне се присъединил към светите апостоли и заедно с останалите тръгнал към Гетсимания. По същия начин получили изцеление и ония, които били поразени със слепота. Щом осъзнали своя грях, те дошли разкажани, водени от придружители, докоснали се с вяра до честния одър и прогледали не само телесно, но и душевно. Милосърдната ни Майка, Пресветата Владичица, както с раждането си донесла радост на цялата вселена, тъй и в успението си не пожелала да наскърби някого. Като блага Майка на благия Цар Тя милостиво утешила със Своите благодатни дарове и бившите

си врагове.

Но ето че светите апостоли и голямото множество християни стигнали до Гетсиманската градина. Щом свалили от плещите си одъра с пречестното тяло, сред християните отново се надигнал плач: ридаели за своето осиротяване, понеже се лишавали от такова съкровище. Когато си вземали последно сбогом, се скланяли над Пресвета Богородица и целували тялото ѝ, обливайки се в сълзи, така че едва привечер могли да го положат в гроба. Но и след като привалили грамаден камък на входа, не се отделяли от мястото, подбуждани от любов към Божиата Майка. Светите апостоли останали три денонощия при гроба на Пресвета Богородица в Гетсиманската градина, като денем и нощем пеели псалми. И през всичкото това време наоколо се носели дивните песни на небесните воинства, които възхвалявали Бога и облажавали Неговата Пречиста Майка.

По Божий промисъл един от апостолите, свети Тома, не присъствал на преславното погребение на тялото на Пречистата Богородица. Явил се в Гетсмания едва на третия ден. Скърбял много и се съкрушавал, че не се удостоил като останалите свети апостоли с последно приветствие и благословение от Пречистата Богородица. Плакал много, че само той единствен не видял Божествената слава, дивните Божии дела и тайни, явени по време на успението и тържественото погребение на Божиата Майка. Апостолите се смилили над него и решили да отворят гроба, за да може свети Тома да види поне мъртвото тяло на преблагословената Богородица, да се поклони и го целуне, за да се уталожат мъката му и се утеши в огорчението си. Когато обаче отвалили камъка и отворили гроба, изпаднали в ужас: тялото на Божиата Майка не било там, били останали само погребалните пелени, от които се носело дивно благоухание. Светите апостоли стояли изумени, без да знаят какво да мислят! Със

сълзи на очи, благоговейно, те целували погребалните повивки и се молили на Господ да им открие къде е изчезнало тялото на Пресвета Богородица. Привечер седнали малко да се подкрепят. Светите апостоли по време на хранене имали следния обичай: оставяли едно свободно място на трапезата и заделяли в чест на Христа парче хляб. След като се нахранели, възнасяли благодарност, вземали хляба, наречен дял Господен, със славословие на великото име на Пресветата Троица го поднасяли нагоре и казвали: “Господи Иисусе Христе, помагай ни!” и го изяждали като Божие благословение. Светите апостоли правели това не само когато били заедно, но и когато се намирали далеч един от друг. Сега, по време на трапезата в Гетсимания, те мислели и говорели само за едно - защо пречистото тяло на Божията Майка не било в гроба? И когато станали от трапезата и въздигнали отделения в чест на Господа дял, славейки Пресветата Троица, изведнъж чули ангелски хор. Вдигнали очи и видели във въздуха Пречистата Божия Майка в обкръжението на множество ангели. Озарявала я неописуема светлина. Тя казала:

- Радвайте се, защото съм с вас във всички дни.

Светите апостоли, като се изпълнили с радост, вместо обичайното: “Господи Иисусе Христе, помагай ни!”, възкликнали:

- Пресвета Богородице, помагай ни!

Оттогава, след като сами повярвали, научили и светата Църква да вярва, че Пречистата Божия Майка била възкресена от Своя Син на третия ден след погребението и взета с тяло на небето. Светите апостоли се върнали на гроба, взели оставената плащаница за утешение на скърбящите и като свидетелство за възкресението на Божията Майка.

Не подобавало скинията на живота да бъде във властта на смъртта. Родилата Създателя на тварите да сподели тленната участ на всичко земно. Законодателят изпълнил дадения от Него закон - децата да почитат родителите си - Той почел Своята пренепорочна Майка като Себе Си. Както Самият Той възкръснал със слава на третия ден, тъй и Майка Си възкресил със слава на третия ден и я взел в Своите небесни селения. Това било предсказано и от свети Давид: “Застани, Господи, на мястото на Твоя покой, - Ти и ковчегът на Твоето могъщество”. Пророческите му думи се сбъднали, когато Господ възкръснал и възкресил Своята Майка. Празният гроб, изсечен в скалата, както и на Нейния Син, съществува и до днес и е предмет на благоговейна почит от страна на вярващите.

Господ специално забавил пристигането на свети Тома, за да отворят заради него гроба и така църквата да се увери във възкресението на Божията Майка, също както чрез неверието на апостола се уверила в Христовото възкресение. Така станало успението на Пречистата и Преблагословена Богородица, погребението на непорочното тяло, преславното ѝ възкресение и тържественото уверение, че е взета на небето с плът.

След всички тези дивни чудеса и Божии тайни светите апостоли отново на облаци се завърнали там, откъдето били взети по време на своята евангелска проповед.

Свети Амвросий, като говори за земния живот на нашата Владичица, описва дивната душевност: “Тя е Дева не само по плът, но и по дух: смирена по сърце и неприбързана в говор. Думите ѝ са пълни с Божествена мъдрост. Погълната почти постоянно в четене на светото Писание и неуморима в трудовете. Целомъдрена в разговор, беседва с хората като пред Бог. Никога никого не е обидила, на всички е желала доброто. Не се гнусяла от никого, колкото и да бил изпаднал.

Не се надсмивала, а всичко, каквото видела, покривала с любовта си. Всяка дума от устата била пълна с благодат. Във всичко, каквото вършела, била образец на съвършено целомъдрие. Външността отразявала вътрешното съвършенство, Нейната благост и незлобивост.”

Епифаний и Никифор също описват душевната святост и външността на Божията Майка: “Тя винаги притежавала забележително достолепие и постоянство. Говорела много малко, само за нужното и доброто. Думите били наслада за слуха. Към всеки се отнасяла с нужното уважение. С всеки разговаряла както трябва, без да се смее, без да се възмущава или пък да се гневи. Била средна на ръст. Лицето било с цвят на пшеничен клас. Косите - светлоруси до златисти. Погледът жив, пронизателен. Очите били с цвят на маслина. Веждите леко скосени, тъмни, носът среден. Устата като цвят на роза, сладкодумна. Лицето леко продълговато. Ръцете и пръстите издължени. В Нея нямало никаква гордост. Всичко било просто, без притворство. Била чужда на високомерието, като давала в същото време пример за най-дълбоко смирение. Одеждите били прости, без каквито и да било украси, както свидетелства Нейният запазен покров - накратко - всяко нещо у Нея разкривало Божествената благодат, с която била проникната.”

Така заключават Никифор и Епифаний, говорейки за духовния и телесен образ на Пресвета Богородица по време на земния живот.

За Божията Майка, Която се намира в небесните обители и стои отдясно на Божия престол, сега могат да разказват само небесните духове и душите на праведните, предстоящи пред Богородица, които се наслаждават да съзерцават както Бога, така и Пречистата Дева. Само те са в състояние да говорят за Нея, както изисква светостта . Ние, като прославяме Отца,

Сина и Светия Дух, Единия Бог в Троица, славословим и Неговата Пречиста Майка, прославяна и облажавана от всички родове во веки и се кланяме усърдно.

Събитията от живота на Пресвета Богородица от деня на Нейното раждане са описани в съответните празнични четива: за зачатието, рождението, въвеждането в храма, благовещението, също и в четивата за Рождество Христово и Сретение. За да бъде пълна историята на Нейния живот, след повествованието за безсмъртното успение, ще разкажем къде и как е живяла Нашата Владичица след Възнесение Христово.

В “Деяния на светите апостоли” свети евангелист Лука пише, че след отшествието на Господа на небето учениците Му се върнали от Елеонската планина в Иерусалим и в стаята (където била тайната вечеря на Христа) всички единодушно прекарвали в “молитва и моление с някои жени и с Мария, майка на Исуса. След възнесението на Исус Христос за учениците единствена утеха, радост в скръбта и непоколебима учителка във вярата била Богородица. Защото всички думи и дивни събития, които Божията Майка слагала в сърцето си, като се започне от радостното благовестие на Гавриил за безсеменното зачатие и нетленното рождество Христово от девическа утроба, годините на младенчество и живота Му до кръщението от Иоан - всичко това Тя разкрила пред учениците на Сина Си. С изобилните откровения на Светия Дух, Сама свидетелка на чудесата от живота на Христа до деня, когато се явил пред света, Божията Майка укрепвала вярата на апостолите. Разказвала им подробно за живота на Спасителя до Неговото кръщение. Вярващите, които били събрани в тази стая, се молили непрестанно, готвейки се да приемат даровете на изхождащия от Отца Свети Дух по обещанието на Господа. И на единадесетия ден след възнесение Господне при слизането на Светия Дух върху апостолите във вид на огнени езици, изпратеният от Отца Утешител най-напред се спуснал

върху Пречистата Дева, Която и преди била достоен Негов храм, в който пребивавал неотстъпно. Даровете на Светия Дух се излели върху Преблагословената много по-изобилно, отколкото върху светите апостоли. Както големият съд побира повече вода, тъй и Тя станала най-богатата съкровищница на даровете на Светия Дух, понеже е над апостолите, пророците и всички светии, за което говори и Църквата: “Наистина Ти, Дево чиста, превъзхождаш всички”. Ето защо вместила повече от всички даровете на Светия Дух.

Божията Майка живяла в дома на свети Иоан Богослов, който се намирал на най-високото място в Иерусалим - на планината Сион. След като на кръста Господ казал на Майка Си, сочейки Своя любим ученик: “жено, ето син ти!” И на ученика Си: “ето майка ти”, Иоан я взел при себе си и се грижел за нея като за своя майка. След слизането на Светия Дух апостолите не се разпръснали веднага по вселената за евангелска проповед, а доста време още прекарвали в Иерусалим, както се вижда от “Деяния на светите апостоли”. Там четем, че след убийството на свети първомъченик Стефан се дигнало голямо гонение срещу църквата в Иерусалим, и всички, освен апостолите, се разпръснали по страните Иудейски и Самарийски. Закриляни от Божията сила, светите апостоли прекарвали в Иерусалим около десет години, от възнесението на Господа до деня, когато цар Ирод турил ръка на някои от църквата, за да им стори зло. Наистина, в споменатия промеждутък от време те ходили и по други места. Петър и Иоан например били заедно в Самария, после Петър - в Лида, където изцелил разслабения Еней, болен от осем години, в Иопия, където възкресил умрялата Тавита, в Кесария, където кръстил Корнилий стотник, в Антиохия, където основал първия престол на своето епископство. Или както Иаков, брат на Иоан, който ходил в Испания. После те пак се завръщали в Иерусалим. Когато започнали да

проповядват, светите апостоли искали да помогнат най-напред за спасението на израилския народ. Създали и утвърдили първата църква в Иерусалим, която, както казва свети Йоан Дамаскин, е майка на всички църкви: “Радвай се, свети Сионе, майка на църквите, Божие жилище: ти пръв прие прошка за греховете.” Освен това те искали, колкото може по-често да виждат Божията Майка за поучение. Светите апостоли я почитали като наместница на Христа и гледали пречестния ѝ светъл лик като лика на Самия Христос. Като слушали Нейната блага реч, се изпълвали с неизказана духовна радост, сладките думи ги карали да забравят горчивината на бедите и нещастията. Така че мнозина от повярвалите в Христа идвали от далечни страни в Иерусалим, за да видят Божията Майка и да чуят пълните със свята мъдрост слова. От посланието на свети Игнатий Богоносец от Антиохия до свети Йоан Богослов се вижда ясно, че славата на Христа и Неговата Пречиста Майка, която се разпространила по всички краища на вселената, привличала мнозина в Иерусалим при Пресветата Дева:

“При нас - пише той - има много жени, които искат да видят Майката на Иисус. Те постоянно в стремежа си да дойдат при вас и да я посетят, да паднат на гърдите на Тая, Която е кърмила Господа Иисуса, и Тя да им разкрие някои тайни. Тук Тя се слави като Божия Майка и Дева, изпълнена с благодат и добродетелност. За Нея се говори, че е радостна в беди и гонения, не скърби при нищета и недоимък, не само че не се гневи на тия, които я обиждат, но дори ги облагодетелствува. Тя е кротка в радостта, милосърдна към бедните, като им помага, доколкото може. Твърда спрямо враждуващите срещу нашата вяра. Учителка на нашето ново благочестие и Наставница на верните във всяко добро дело. Особено много обича смирените и самата Тя се отнася към всички смирено. Всички, които са я видели, я превъзнасят. А колко е смирена,

когато иудейските законници и фарисеи се подиграват! Хора, които заслужават пълно доверие, ни казаха, че в Мария, Майката на Иисус, поради Нейната святост, човешкото естество сякаш е съединено с ангелското естество. Всичко това поражда у нас, слушащите, безмерно желание да видим небесното, ще кажа така - дивното и пресвято чудо.”

В друго послание свети Игнатий Богоносец отново пише на свети Иоан Богослов: “Ако се появи възможност, мисля да дойда при теб, за да видя събраните в Иерусалим верни, и най-вече Майката на Иисуса: казват, че Тя е честна, приветлива и у всички предизвиква удивление, и всички искат да я видят. Пък и кой не би желал да види Девата и да беседва с Родилата истинния Бог?”

От тези послания на свети Игнатий до Иоан Богослов веднага става ясно с какво силно желание светиите се стремели да видят одушевената Божия светиня, Мария, Пречистата Дева, а сподобилите се да я съзерцават се смятали за най-щастливи. Наистина блажени били очите, които видели Нея след Христа Спасителя, и блажени били ушите, сподобили се да чуят от пречестните уста думи, възраждащи за духовен живот! Каква радост и благодат получавали!

Господ оставил на земята Своята Пречиста Майка, за да може посредством Нейното присъствие, ръководство, поучения и топли молитви към Сина и Бога воинстващата църква да се умножава и утвърждава и да израсне до дръзновението да жертва живота си за Господа. Божията Майка укрепявала всички, утешавала ги с радостта в Светия Дух и за всички се молила. Когато светите апостоли били хвърлени в тъмница, Тя с умилено сърце се молила за тях и Господ им изпратил ангел, който през нощта отворил вратата на тъмницата и ги извел навън. Когато повели свети първомъченик Стефан на смърт, Божията Майка го следвала

отдалеч. Заедно с Йоан Богослов гледала от един хълм кончината му, когато в Иосафатовата долина при потока Кедрон започнали да го замерят с камъни и усърдно се молила на Бога; молела се Господ да укрепи страдалеца и да приеме душата му в ръцете Си. Когато Савел пък пакостял на църквата, гонейки вярващите, Божията Майка се молела на Господ с такива топли сълзи за него, че хищният вълк се превърнал в кротко агне, врагът - в апостол, гонителят - в ученик и учител на вселената. Какви благодеяния само не получила първенстващата Църква от Пречистата Богородица, както малкото дете от своята майка? Колко благодат почерпала от този непресъхващ извор? Не без Нейните грижи и благодатно влияние църквата била възпитавана, съзряла и укрепнала тъй, че и "портите адови няма да надделеят", за което самата Тя по думите на Давид се радвала като майка за децата си. Виждала как чадата на църквата непрестанно се умножават: още в началото чрез проповедта на свети апостол Петър се обърнали 3000 души, после 5000, а след това все повече и повече. Когато се завръщали от проповед на Евангелието в Иерусалим, светите апостоли също разказвали на Пресвета Богородица за разпространението на Христовата Църква по цялата вселена. Успехите на християнската проповед я изпълвали с духовна радост и я подтиквали да въздава хвала на Своя Син и Бог.

Но ето че Ирод повдигнал гонение срещу Църквата: убил с меч завърналия се от Испания Иаков, брат на Йоан, после заловил Петър и го хвърлил в тъмница с намерение и него да изпрати на подобна смърт. Тогава, след като ангел по чуден начин освободил свети Петър от тъмничните окови, се наложило и апостолите да напуснат Иерусалим, за да избягнат яростните гонения на иудеите. Преди да се пръснат по земята, хвърлили жребий кой къде да проповядва. И за да бъде навред единомислена проповедта им и да насаждат светата вяра в

Христа, светите апостоли съставили символа на вярата. Всеки тръгнал да изпълни своя жребий. В Йерусалим останал само братът Божий, свети Иаков, когото самият Господ поставил за епископ на Йерусалим. За да избягнат гоненията, заминали и свети Иоан с Божията Майка, Която го била осиновила. Напуснали Йерусалим под угрозата на яростни гонения и насилие, докато се уталожил гневът на иудеите. За да не губят време, отишли в Ефес, който се паднал по жребий на свети Иоан Богослов. Престоят на Божията Майка в Ефес се потвърждава ясно от следното: запазено е послание от отците от третия вселенски събор, заседавал в Ефес против Несторий, до константинополския клир. То съдържа следния текст: “Основоположникът на злочестивата ерес Несторий, извикан (на съд) от светите отци и епископи на събора в Ефес, където някога пребивавали свети Иоан Богослов и светата Дева, Богородица Мария, не дръзнал да се яви пред тях, уязвен от нечистата си съвест и сам себе си отлъчил. Ето защо след като бил призоваван трикратно, светият събор го осъдил справедливо и го лишил от свещен сан”. От тези думи за пребиваването на Божията Майка с евангелиста Иоан в Ефес се вижда, че Пресветата Дева наистина напуснала Йерусалим и прекарала известно време там. Тя посетила не само Ефес, но и други градове и страни, просветени със светлината на Христовото учение. Преданието разказва, че била в Антиохия при свети Игнатий Богоносец, когото известила за Своето пристигане: “ще дойда с Иоан, за да видя тебе и твоето паство.” Казват също, че Пресвета Богородица била на остров Кипър при четиридневния Лазар, който служел там като епископ, била и на Атон. За това пише светогорският монах Стефан.

След възнесението на небето на нашия Господ Иисус Христос светите апостоли заедно с Божията Майка не се отделяли от Сион. Тук те очаквали Утешителя, както им

заповядал Господ. Той им заръчал да не напускат Иерусалим, докато не получат обещания Светий Дух. Учениците Христови хвърлили жребий, за да разберат на кого в коя страна е дадено да проповядва Божието Евангелие. Пресвета Богородица казала:

- И аз искам да участвувам в евангелската проповед и заедно с вас да изтегля Своя жребий, за да получа страната, която ще ми посочи Бог.

Според желанието на Божията Майка с благоговение и страх светите апостоли хвърлили жребий. Паднала ѝ се иверската земя. С радост Пречистата Богородица приела своя жребий и веднага след слизането на Светия Дух във вид на огнени езици искала да потегли за там, но ангел Божий ѝ казал:

- Не напускай сега Иерусалим, остани тук още известно време. Страната, която получи, ще се просвети в последните дни и Твоето владичество ще се укрепи там. Предстои Ти да се трудиш за благовестието в земя, в която ще Те изпрати Бог.

И Пречистата Богородица прекарала в Иерусалим доста време.

Четиридневният Лазар живял на остров Кипър. Свети апостол Варнава го ръкоположил там за епископ. Той имал силно желание да види Майката на Господа, Която отдавна не бил виждал, но не смеел да отиде в Иерусалим, защото се страхувал от иудеите. Като узнала това, Тя му написала послание. В него го утешавала и му нареждала да ѝ изпрати кораб, за да го посети в Кипър, но той самият да не идва заради Нея в Иерусалим. Като прочел посланието, Лазар се зарадвал безмерно и в същото време останал удивен от смирението. Без да се бави, изпратил за Нея кораб, като написал отговор на посланието. Преблагословената Богородица заедно с любимия Христов ученик Иоан и с някои

други, които благоговейно ги съпровождали, отплавала за Кипър. Но внезапно излязъл насрещен вятър, който изхвърлил кораба в едно пристанище, недалеч от Атонската планина. Това била земята, в която Божията Майка трябвало да благовести, както ѝ съобщил на времето Божият ангел. Атонската планина била препълнена с идоли: тук имало голямо капище и светилище на Аполон, където се извършвали гадания, чародейства и други бесовски събирания. Езичниците особено почитали мястото, като избрано от боговете. Стичали се тук на поклонение от цялата вселена и гадателките отговаряли на въпросите им. Но когато корабът, на който се намирала Пресвета Богородица, влязъл в пристана, всички идоли издигнали глас:

- Вие, подлъганите от Аполон, слезте от планината и идете на Климентовото пристанище, за да посрещнете Мария, Майката на великия Бог Иисус (така бесовете, които се намирали в идолите, принудени от Божията сила, против волята си известили истината, подобно на бесовете от Гергесинската страна, които някога се провикнали към Господа: “какво имаш Ти с нас, Иисусе, Сине Божий? Нима си дошъл тука да ни мъчиш преди време?”).

Народът се почудил на тези думи и побързал да слезе на морския бряг при споменатото пристанище. Като видели кораба и Божията Майка, посрещнали я с почит, а след това започнали да я разпитват:

- Кой Бог си родила? Как Му е името?

Божествените уста на Пресвета Богородица благовестили на народа подробно за Иисус Христос. Всички коленичили и се поклонили на Бога, Когото била родила, а Нея самата приели с велика почит. Като повярвали, те се кръстили, тъй като Божията Майка извършила тук много чудеса. След покръстването оставила за наставник и учител на

новопросветените един от тия, които я съпровождали, и възрадвана духом, казала:

- Нека това място да ми бъде жребий по волята на Моя Син и Бог.

След тези думи Пресвета Богородица благословила народа:

- Божията благодат да пребъдва на това място и над обитателите му, които с вяра и благоговение ще пазят заповедите на Моя Син и Бог. Без тежък труд те ще имат в изобилие всичко необходимо за живот. Ще им бъде даруван небесен живот и до края на вековете милостта на Моя Син няма да отстъпи от тази земя. Аз ще бъда Застъпница и усърдна Ходатайка за нея пред Бога.

След тези думи Божията Майка отново благословила народа, качила се заедно с Иоан и с останалите на кораба и отплавала за Кипър. Лазар бил изпаднал в дълбока скръб, тъй като пътуването на Пресвета Богородица се проточило много и той се боял да не я е задържала буря. Не знаел за събитията, които по Божия воля станали на Атонската планина. С пристигането скръбта му се превърнала в радост. Тя му подарила омофор и наръкавници, които сама била ушила. Разказала му за станалото в Иерусалим и на Атон. И въздали благодарност на Бог за всичко. Като прекарала известно време в Кипър за радост и утеха на християните от кипърската църква, Божията Майка отплавала обратно за Иерусалим, оставяйки им Своето благословение. (Според писаното от светогорския монах Стефан.)

След посещението в тези страни Пречистата Дева се завърнала в дома на свети евангелист Иоан. Всесилната Божия десница я пазела от коварството и завистта на богоубийствената синагога, която не спирала да враждува с Божия Син и вярващите в Него. В озлоблението си иудеите

нямало да пощадят Иисусовата Майка и щели да я погубят, ако особено Божие произволение не осенявало одушевления Божий Кивот, за да го запази от ръцете на неверниците. Някога след проповед в назаретската синагога разярените иудеи повели Нейния Син, Христос, нашия Бог, за да Го хвърлят от върха на хълма, но Той минал невредим помежду им: иудеите Го виждали, но не можели да сложат ръка върху Него и даже да Го докоснат, защото Божията сила ги отхвърляла назад и ги задържала, понеже още не бил настъпил часът за страданията на Сина Божий. Същото нещо Господ явил и над Своята Пречиста Майка, като осуетявал интригите и обезсилвал замислите на иудеите против Нея: неведнъж те се опитвали да я хванат и убият след изтезания, но всичко било напразно. Сред такава страшна ненавист и враждебност Пречистата Дева живяла в Иерусалим като агне сред вълци и била като крин сред тръни, повтаряйки често думите на Своя праотец Давид, които се сбъднали върху Нея: “Господ е моя светлина и мое спасение: от кого ще се боя? Господ е крепост на моя живот, от кого ще се плаша? И полк да се опълчи против мене, няма да се уплаши сърцето ми; и война да се дигне против мене, и тогава ще се надявам”. “Да тръгна и по долината на смъртната сянка, няма да се уплаша от злото”, защото Ти, Сине и Боже Мой, си с Мене.

Свети Дионисий Ареопагит, когото свети апостол Павел обърнал към Христа в Атина и който го съпровождал неотстъпно в продължение на три години, посетил Пресвета Богородица, за да се поклони. Той имал силно желание да види Божията Майка и три години след обръщането си, с благословията на своя учител, пристигнал в Иерусалим. Щом видял Пречистата Богородица, се изпълнил с голяма духовна радост. Ето как описва своето посещение в посланието си до свети апостол Павел: “За мен, велики наш наставниче, говоря като пред Бога, беше несъмнено, че не може да съществува

друго, което да е изпълнено с такава божествена сила и дивна благодат, както Всевишният Бог; човешкият ум обаче е безсилен пред онова, което видях не само с душевните, но и с телесните си очи: очите ми видяха благообразната и превъзхождаща със светостта си всички небесни ангели всесвята Майка на Нашия Господ Иисус Христос. Беше ми дарувана благодат Божия и почит на апостолския лик, както и неизразимата благодат и милосърдие на Самата милостива Дева. Аз отново изповядвам пред Божието всемогъщество, пред благодатта на Спасителя и пред великата слава на Девата, Негова Майка, че когато с Иоан, първи сред евангелистите и пророците, който, бидейки в плът, сияе като слънце на небето, бях въведен при благообразната и Пречиста Дева, ме озари голямо божествено сияние, което просвети душата ми. В същото време усетих такова дивно благоухание, че духът и тялото ми едва успяха да понесат това проявление на славата и предвкушване на вечното блаженство. От славата и Нейната божествена благодат изнемогна сърцето и духът ми. Бог, Който бе в пречестната девическа утроба, ми е свидетел, че щях да я призная за истинен Бог и да отдам преклонение, каквото подобава само на един Бог, ако новопросветената ми душа не пазеше в себе си твоите божествени наставления и закони: никаква чест и слава на хора, прославени от Бога, не може да се сравни с блаженството, което изпитах аз, недостойният. Това посещение за мен беше време на несравнимо блаженство. Благодаря на Всевишния и преблаг мой Бог, на божествената Дева, на великия между апостолите Иоан, а също и на тебе, украшение на църквата и непобедим вожд, по чиято милост получих толкова голямо благодеяние.”

От посланието на свети Дионисий Ареопагит виждаме ясно каква божествена благодат озарявала лицето на Нашата Пречиста Владичица още докато живеела на земята, как се просвещавали душите и каква духовна радост изпълвала

сърцата на ония, които я били видели в плът. При Нея се стичали отвсякъде множество новопросветени. Като истинска Майка, Тя ги приемала без лицеприятие, без да прави разлика, изливайки върху всички богатството на Своята благодат - изцеление на болните, здраве на слабите, утеха на скърбящите и на всички без изключение утвърждение във вярата, непоколебима надежда и божествена радост в любовта, а на грешниците - исправление.

Докато живеела в дома на свети Йоан, Пресветата Дева често посещавала местата, които Нейният възлюбен Син и Бог осветил със стъпките и с пролятата Си кръв. Ходела във Витлеем, където неизказано била родила Христос Бог, без накърнение на девството. Особено често посещавала местата, където доброволно страдал Нашият Господ. Проливала там обилни сълзи от майчинска любов и казвала:

- Тук Моят обичен Син беше бичуван, тук - увенчан с трънен венец, тук мина, понесъл кръста, тук беше разпнат.

На гроба Богородица се изпълвала с неописуема радост и възкликвала с радостни сълзи:

- А тук беше погребан и на третия ден възкръсна със слава.

Към това можем да добавим и следното съобщение. Някои от иудеите, изпълнени с ненавист, донесли на архиереите и книжниците, че Мария, Майката на Иисус, ходи всеки ден на Голгота и на гроба, където бил положен Синът, застава на колене, плаче и кади с тамян. Тогава те поставили там стража, която да не допуска никого от християните. Явно още в ония дни е започнал благочестивият обичай верните християни да посещават светите места, където да се покланят на Христа Бога, пострадад доброволно за нас: първа дала пример самата Богородителка, който последвали останалите свети жени и мъже. И тъй, архиереите и книжниците, изпълнени със злоба и

готови да извършат убийство, поставили стража, на която било заповядано да не допуска никого до гроба на Исуса, а Майка Му да бъде убита. Но Бог ослепил стражите, така че да не могат да я виждат, когато идва. И когато преблагословената Дева, вярна на Своя обичай, идвала на гроба, стражите не можели да видят нито Нея, нито ония, които били с Нея. След като изтекло доста време, те напуснали мястото и се кълнели пред архиереите и книжниците, че не били видели никого, който да идва на гроба на Исуса. Пресвета Богородица ходела често и на Елеонската планина, откъдето се възнесъл на небето Нашият Господ. Коленичала и целувала следите, които останали на камъка от нозете на Христа. С много сълзи се молела Господ да я вземе при Себе Си. Неизмеримо повече от свети апостол Павел желаела да се освободи и да бъде с Христа и често повтаряла думите на Давид: “кога ще дойда и се явя пред лицето Божие! Сълзите ми бяха хляб за мене денем и нощем”, кога ще видя Моя обичен Син? кога ще отида при Него, седнал отдясно на Бога Отца? Кога ще застана пред престола на Неговата слава? Кога ще се наситя да Го съзерцавам? О, пресладки Сине и Боже Мой! Време е да сториш добро на Сион, време е да помилваш Мене, Твоята Майка, Която и досега скърби в печалната долина на този свят, защото не вижда лицето Ти. Изведи душата Ми от тялото, като от тъмница. “Както кошута жадува за водни потоци, тъй и душата ми, Боже, копнее за Тебе”, за да се наслади на Твоята слава.

Понякога Пречистата Дева прекарвала доста време на Елеонската планина - в подножието се намирала Гетсиманската градина и едно неголямо владение на Зеведей, което свети Йоан получил по наследство. Тук, в Гетсиманската градина, преди Своите доброволни страдания Господ се молил с кървава пот, паднал ничком пред Небесния Отец. Тук, на същото място, възнасяла коленопреклонно топла молитва и

Неговата Пречиста Майка, като обливала земята със сълзи. И тук получила утеха от Господа чрез Неговия ангел, който я известил за скорошното представяне на небето. Гръцкият историк Георги Кедрин свидетелствува, че ангелът се явил два пъти на Пресвета Богородица: първия път петнадесет дни преди успението, а втория - три дни. От него Тя получила райската финикова клонка, която свети апостол и евангелист Иоан Богослов носел пред одъра. Някои, като сардийския епископ Мелитон например, съобщават, че любимият Христов ученик бил в Ефес преди успението и от там, подобно на останалите апостоли, но по-рано от тях, бил пренесен на облак за погребението на Божията Майка. Други обаче, като Метафраст и Софроний, твърдят без колебание, че свети Иоан Богослов никога не се отлъчвал от богоблагодатната Майка, Която го осиновила, а като истински син се грижел за Нея, приютявайки я в дома си до самата кончина. Само понякога, за съвсем кратко, посещавал околните земи (както се вижда от "Деяния на светите апостоли" - заедно с апостол Петър бил в Самария), което ставало със съгласието и благословението на Божията Майка, после се завръщал незабавно при Нея в Иерусалим. А докато отсъствувал, свети Иаков, брат Божий, който никога не напускал своята епископия - Иерусалим, се грижел за Пречистата Богородица. Ако приемем становището, че Иоан Богослов, както и останалите апостоли, бил пренесен на облак, то това е станало без съмнение от някое близко до Иерусалим място.

Тържественото отбелязване на успението на Пресвета Богородица на 15 август било въведено при управлението на благочестивия император Маврикий. Като празнуваме с радост славното преставяне на Божията Майка, да прославим Родения от Нея, Който я прие със слава на небесата - Христа, Нашия Бог, с Отца и Светия Дух прославян во веки. Амин.

Тропарь, глас 1:

В рождестве девство сохранила еси, во успении мира не оставила еси Богородице: преставилася еси к животу, Мати сущи Живота, и молитвами Твоими избавляеши от смерти души наша.

(При раждането си съхранила девството, при успението не си оставила света, Богородице. Преминала си към Живота, Майко на истинския Живот, и с твоите молитви избавяш от смърт нашите души.)

Кондак, глас 2:

В молитвах неусыпающую Богородицу, и в предстательствах непреложное упование, гроб и умерщвление не удержаста: якоже бо Живота Матерь к животу престава, во утробу вселивыйся приснодевственную.

(Неуморната в молитви Богородица и в застъпничеството - неизменно упование, гробът и смъртта не удържаха. Като майка на Живота премина към Живота, вселил се във вечнодевственена утроба.)

Величание Пресвятой Богородице в день Успения Ее

Велича́ем Тя, Пренепоро́чная Ма́ти Христа́ Бо́га на́шего, и всесла́вное сла́вим Успе́ние Твое́.

Молитва Пресвятой Богородице в день Успения Ее

О, Пресвята́я Богоро́дице Де́во, Влады́чице, вы́шшая А́нгел и Арха́нгел и всея́ тва́ри Честне́йшая, а́нгельское вели́кое удивле́ние, проро́ческая высо́кая про́поведь, апо́стольская

пресла́вная похвало́, святи́телей изря́дное украше́ние,
му́чеников крѣпкое утвержде́ние, ино́ков спаси́тельное
наставле́ние, по́стников неизнемога́ющее воздержáние,
дѣвствующих чистото́ и сла́во, ма́терей ти́хое весе́лие,
младѣнцев му́дросте и наказáние, вдови́ц и си́рых
Корми́тельнице, наги́х одея́ние, боля́щих здра́вие, плѣнников
избавле́ние, по мо́рю пла́вающих тишино́, обурева́емых
небу́рное пристáнище, блужда́ющих нетру́дная Настáвнице,
путешѣствующих лёгкое прохожде́ние, тружда́ющихся благо́е
поко́ище, в беда́х су́щих ско́рая Засту́пнице, оби́димых Покро́ве
и прибе́жище, ненаде́ющихся наде́яние, тре́бующих
Помо́щнице, печáльных прѣсно́е утешѣ́ние, ненави́димых
любо́вное смире́ние, грѣшников спасѣ́ние и к Богу присвоѣ́ние,
правове́рных всех твёрдое огражде́ние, непобеди́мое
поможѣ́ние и заступле́ние! Тобо́ю нам, Влады́чице, Невѣ́димый
ви́дим бысть, и Тебе́ мольбу́ прино́сим, Госпоже́, грѣшнии раби́
Твои́: О Премѣ́лостивая и Пречу́дная Све́та у́мнаго Цари́це,
ро́ждшая Царя́ Христа́, Бога на́шего, Живода́вца всех, от
небе́сных сла́вимая и от земны́х хва́лимая, а́нгельский у́ме,
светоза́рная звездó, святы́х Пресвяте́йшая, Влады́чице всех
тва́рей, Боголе́пная Девѣ́це, Нескве́рная Невѣ́сто, пала́то Ду́ха
Пресвята́го, о́гненный Престо́ле Невѣ́दिмага Царя́, небе́сный
киво́те, носи́ло Сло́ва Бо́жия, огнеобра́зная колесни́це,
поко́ище Жива́го Бо́га, неизрече́нное составле́ние плóти
Христо́вы, гнездо́ Орла́ Небе́снаго, Го́рлице Богоглас́ная,
Голу́бице krótкая, ти́хая и незло́бивая, Ма́ти чадолюбѣ́вая,
ми́лостей бездно́, разверга́ющая ту́чу гне́ва Бо́жия,
неизмери́мая глубино́, неизрече́нная та́йно, несве́домое чу́до,
не рук отворѣ́нная Це́ркве Еди́наго Царя́ всех век,
благоухáнное кади́ло, честна́я багряни́це, Боготка́нная
порфи́ро, душе́вный раю́, живонóснаго са́да о́трасле, цвѣ́те
прекрас́ный, процвѣ́тший нам небе́сное весе́лие, гро́зде
спасѣ́ния на́шего, ча́ше Царя́ Небе́снаго, в не́йже раство́рися
от Ду́ха Свята́го вино́ неисчерпа́емая благода́ти, Хода́таице

зако́на, зача́ло и́стинныя ве́ры Христо́вы непоколебимый
сто́лпе, мечу́ я́рости Бо́жия на богопротивных, бесо́в
устраше́ние, во бра́нех побежде́ние, христиа́н всех нело́жная
Храни́тельница и мира всего́ изве́стное спасе́ние!

О, Всеми́лостивая Госпоже́, Де́во Влады́чице, Богоро́дице,
услы́ши нас, моля́щихся Тебе́, и яви́ ми́лость Твою́ на люде́й
Твои́х, моли́ Сы́на Своего́ изба́виться нам от вся́каго зла и
сохрани́ оби́тель на́шу и вся́ку оби́тель, и град, и страну́
ве́рных, и лю́ди, благоче́стно прибега́ющия и призыва́ющия
и́мя Твое́ свято́е, от вся́кия напа́сти, губи́тельства, гла́да,
тру́са, пото́па, огня́, мечá, нашество́вия иноплеме́нников и
междоусо́бныя бра́ни, от вся́кия болéзни и вся́каго обстоя́ния,
да ни ра́нами, ни преще́нием, ни мо́ром, ни вся́ким пра́ведным
гне́вом Бо́жиим ума́лятся раба́ Твои́. Но соблюда́й и спаса́й
ми́лостью Свое́ю, Госпоже́, за ны моля́щихся, и полéзное
благорастворе́ние возду́ха во вре́мени пло́днаго приноше́ния
нам да́руй. Облегчи́, возста́ви и поми́луй, Преми́лостивая
Влады́чице, Богоро́дице препе́тая, во вся́кой беде́ и нужде́
су́щия. Помяни́ раба́ Твои́ и не презри́ слез и воздыха́ния с
на́шего, и обнови́ нас бла́гостию Свое́я ми́лости, да со
благодаре́нием утеша́емся, обрeтше́ Тя Помо́щницу.
Умилосе́рдися, Госпоже́ Пречи́стая, на немощны́я лю́ди Твои́,
Наде́ждо на́ша. Разсе́янныя собери́, заблудши́я на путь пра́вый
наста́ви, отпа́дшия от благоче́стивыя оте́ческаго ве́ры па́ки
возврати́, ста́рость поддержи́, ю́ныя вразуми́, младе́нцы
воспита́й и просла́ви сла́влящия Тя, изряднее же — Це́рковь
Сы́на Твоего́ соблюди́ и сохрани́ в долготу́ дней.

О, Ми́лостивая и Преми́лостивая Цари́це Небесе́ и земли́,
Богоро́дице Присноде́во! Хода́тайством Твои́м поми́луй страну́
на́шу и вои́нство ея́ и вся правосла́вныя христиа́ны,
сохраня́ющи их под кро́вом ми́лости Твое́я, ри́зою Твое́ю
честно́ю защити́ и моли́ из Тебе́ воплоща́гося без се́мене
Христа́, Бо́га на́шего, да препоя́шет ны свы́ше си́лою на вся

вѣдимыя и невѣдимыя врагѣ наша. Спаси же и помилуй,
Госпожѣ, Великаго Господина и Отца нашего (имярек),
Святѣйшаго Патриарха Московскаго и всея Руси,
преосвященныя митрополиты, архиепископы и епископы
православныя, иереи же и диаконы и весь причет церковный, и
весь монашеский чин, и вся правочерныя люди,
поклоняющыяся и молящыяся пред честною Твоею иконою.
Призри на всех нас призрением милостивнаго Твоего
заступления, воздвигни нас из глубины греховныя и просвети
очи сердечныя ко зрению спасения, милостива нам буди зде и
на Страшном Суде Сына Твоего о нас умоли, преставльшияся
во благочестии от жития сего рабы Твоя в вечней жизни со
Ангелы и Архангелы и со всеми святыми причти, да одесную
Сына Твоего Бога предстанут, и молитвою Твоею сподоби вся
православныя христианы со Христом жити и радости
ангельския в Небесных селениих наслаждаться. Ты бо еси,
Госпожѣ, слава Небесных и упование земных, Ты наша
Надежда и Заступница всех притекающих к Тебе и Твоея
святыя помощи просящих. Ты Молэбница наша теплая к Сыну
Твоему и Богу нашему. Твоя Матерняя молитва много может
на умоление Владыки, и Твоим представительством ко Престолу
благодати Пресвятых и Животворящих Его Тайн приступати
дерзаем, аще и недостойнии. Темже всечестный образ Твой и
рукою Твоею держимаго Вседержителя видяще на иконе,
радуемся, грешнии, со умилением припадающе, и любовью
сей целуем, чающе, Госпожѣ, Твоими святыми Богоприятными
молитвами дойти Небесныя безконечныя жизни и непостыдно
стати в день судный одесную Сына Твоего и Бога нашего,
славяще Его купно со Безначальным Отцем и Пресвятым,
Благим, Животворящим и Единосущным Духом, во веки веков.
Аминь.

† **ВИЖТЕ ОЩЕ**

Против ереста на новостилието

Отстъплението от вярата наречено "нов стил"

ЗА СЪКРАЩАВАНЕТО НА ЛИТУРГИИТЕ, ТАЙНСТВОТА И ТРЕБИТЕ В НОВОСТИЛНАТА ЦЪРКВА

ЗА ПРЕМАХВАНЕТО НА ОГЛАШЕНИЕТО

ЗАЩО БОГ НИ ИЗОСТАВИ

За Петровият пост и въпросите, които поражда

ЗА КОРЕНА НА ЗЛОТО, ЗА НАЧАЛОТО НА ОТСТЪПЛЕНИЕТО НА РОДНАТА НИ „ЦЪРКВА“, ЗА БЪЛГАРСКАТА СХИЗМА

Театърът на антихриста

ИСТИНАТА ЗА НАШИЯ НАРОД

Християнството на българите и техните владетели

ИДЕЯТА "ПРАВОСЛАВНИ БУДИТЕЛИ"

Православна ли е демокрацията

Народе, народе...

Защо се премахва вероучението

За старостилния икуменизъм

КОЙ СТОИ ЗАД ОТСТЪПЛЕНИЕТО

ДИСЕКЦИЯ НА ЧОВЕКООМРАЗТА

ПАСТИРСКО ОКРЪЖНО ПОСЛАНИЕ ПРОТИВ МАСОНСТВОТО

Против юдомасонството

Изповедание на вярата

КЪДЕ СЕ Е СЪХРАНИЛО ПРАВОСЛАВИЕТО